

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/374/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1414217963
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Blanka Podmajerská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1414217963.2

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a členiek senátu Mgr. Patrície Železníkovej a Mgr. Aleny Čakváriovej, v právnej veci manželky: O.. R. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. 6, XXX XX T. a manžela: O.. C. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. 6, XXX XX T., zastúpený JUDr. Janou Hreňovou, advokátkou so sídlom Krížna 14, 811 05 Bratislava, v konaní o návrhu manželky na rozvod manželstva a úpravu pomerov manželov k maloletým deťom E. : E., nar. XX.XX.XXXX, E., nar. XX.XX.XXXX a R., nar. XX.XX.XXXX na čas po rozvode manželstva, zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, 816 16 Bratislava, za účasti Krajskej prokuratúry Bratislava, so sídlom Vajnorská 47, 812 56 Bratislava, na odvolanie manželky proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV, zo dňa 03.03.2020, č.k. 13P/327/2014-2038, jednomyseľne taktó

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa vo výrokoch o úprave pomerov rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode manželstva a v závislých výrokoch o trovách štátu a trovách konania zrušuje a vec sa v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

V napadnutom rozsudku súd prvej inštancie:

- rozviedol manželstvo Ing. R. E., rodenej H., nar. XX.XX.XXXX v T. a O.. C. E., nar. XX.XX.XXXX v H., uzavreté dňa XX.XX.XXXX na E. úrade v C. F. R., zapísané v knihe manželstiev matričného úradu C. F. R., vo zväzku X, ročník XXXX, strana XX, por. č. XX,
- na čas po rozvode zveril maloleté deti E.: E., nar. XX.XX.XXXX, E., nar. XX.XX.XXXX a R., nar. XX.XX.XXXX do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov tak, že v starostlivosti matky budú každý páry týždeň v mesiaci od piatka od 16.00 hod. do nasledujúceho piatka do 16.00 hod. a v starostlivosti otca budú každý nepárny týždeň v mesiaci od piatka od 16.00 hod. do nasledujúceho piatka do 16.00 hod. tak, že si rodičia v uvedený deň a hodinu maloleté deti odovzdajú a preberú pred bytom toho rodiča, ktorému striedavá osobná starostlivosť končí,
- deklaroval, že obidvaja rodičia majú právo maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok,
- otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého E. sumou 250 eur mesačne, na výživu maloletej E. sumou 200 eur mesačne a na výživu maloletého R. sumou 150 eur mesačne, počínajúc dňom právoplatnosti rozsudku, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky,
- manželke uložil povinnosť zaplatiť trovy znaleckého dokazovania v sume 1 253,09 eur na účet konajúceho súdu, do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku,
- manželovi uložil povinnosť zaplatiť trovy znaleckého dokazovania v sume 388,77 eur na účet konajúceho súdu, do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku,
- s použitím § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej „C.m.p.“) deklaroval, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Výrok o rozvode manželstva právne odôvodnil 23 ods.1,2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „Zákon o rodine“), keď po vykonanom dokazovaní zistil, že najmenej od roku 2014 manželstvo neplní žiadny účel, manželia spolu nebyvajú,

nevedú spoločnú domácnosť, spolu nehospodária, spolu nevychovejajú deti. Ich manželstvo neplní funkciu ani ekonomickú, ani sociálnu, ani výchovnú.

3. Výroky týkajúce sa úpravy práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas po rozvoze súd prvej inštancie právne odôvodnil § 24 ods.1,2,3, § 62 ods.1,2,3, 4, 5, § 75 ods.1 Zákona o rodine konštatujúc, že v konaní bolo preukázané, že matka sa o maloleté deti riadne stará, deti prosperujú v škole, v krúžkoch, pričom otec zabezpečuje ich nevyhnutné mesačné výdavky formou pravidelného mesačného výživného. Na druhej strane konštatoval aj to, že matka v rozpore so záujmom maloletých detí nerešpektuje základné práva detí na kontakt so svojim otcom, keďže v priebehu vykonávaného dokazovania sa ich vzťah k otcovi pomaly postupne vyvíjal tak, že od júna 2016 ho deti nevideli. V záujme maloletých detí mal súd za dostatočne preukázané znaleckým dokazovaním, že deti majú možnosť byť v striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov a že takáto forma starostlivosti rodičov o deti sa neprieči ani účelu zákona, ani záujmu maloletých detí na ich ďalšom riadnom vývoji s prihliadnutím na právo detí na rovnocenný vzťah s obidvomi rodičmi na riadny a intenzívny kontakt so svojim otcom. V tomto smere uviedol, že matka celým svojim postojom povýšila svoj záujem nad záujmy maloletých detí a žiadnym spôsobom nepripustila možnosť ani zo strany súdu, kolízneho opatrovníka, Okresnej prokuratúry Bratislava IV rešpektovať záujem maloletých detí na ich práve kontaktu s obidvomi rodičmi, na práve detí a práve otca vzájomne sa stretávať, komunikovať a mať priestor na výchovu detí aj zo strany otca. Z týchto dôvodov po vykonanom znaleckom dokazovaní všetky tri maloleté deti zveril do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, pričom bolo preukázané, že obidvaja rodičia majú možnosť riadne zabezpečovať starostlivosť o svoje deti. Obidvom rodičom súd ponechal právo maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok aj na čas po rozvoze ich manželstva, hoci obaja navzájom podali na súd návrhy na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony s tým, že obidve konania na tunajšom súde prebiehajú a právoplatné skončené neboli.

4. V odôvodnení rozhodnutia ďalej s prihliadnutím na skutočnosť, že maloleté deti budú 2 týždne v mesiaci u matky a 2 týždne v mesiaci u otca, upravil vyživovaciu povinnosť na deti tak, že otcovi určil výživné na E. v sume 250 eur mesačne, na E. sumou 200 eur mesačne a na maloletého R. sumou 150 eur mesačne. Uviedol, že obidvaja rodičia majú vysokoškolské vzdelanie, takže majú obaja rovnaké možnosti a schopnosti zabezpečiť výdavky svojich detí každý v čase v starostlivosti o deti, pričom pri svojom rozhodnutí zohľadnil ich súčasné zárobkové schopnosti a možnosti (zdrojom príjmu matky je v súčasnosti suma 787 eur netto mesačne, zdrojom príjmu otca v súčasnosti je 3 639 eur netto mesačne).

5. Pokiaľ ide o návrh manželky, ktorá podala dňa 17.01.2018 návrh na zrušenie uznesenia č.k. 13P/327/2014-578, v ktorom súd nariadil znalecké dokazovanie, vykonaním ktorého poveril znalca MUDr. Víta Provazníka a dňa 12.11.2018 sťažnosť proti poriadkovej pokute a sťažnosť na uznesenie 13P 327/2014-1365, na tieto súd prvej inštancie neprihliadal, keďže tieto rozhodnutia nemajú zákonné opodstatnenie a súd pre zachovanie zásady a hospodárnosti konania v zmysle čl. 17 základných princípov zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej „C.s.p.“) uvedené odôvodnil až v konečnom rozhodnutí. Rovnako neprihliadal ani na dňa 28.09.2019 manželkou podanú námietku zaujatosti voči konajúcej sudkyňi, ktorú v zmysle § 53 ods. 3 C.s.p. nepredložil Krajskému súdu v Bratislave a neprihliadol na ňu.

6. O trovách, ktoré vznikli štátu vzhľadom k nariadeným znaleckým dokazovaniam rozhodol tak, že manželka je povinná zaplatiť na účet konajúceho súdu sumu 1 253,09 eur a manžel sumu 388,77 eur. PhDr. Mgr. Fortis vyúčtovala za znalecký posudok sumu 1 864,32 eur z ktorej zaplatil otec 1 000 eur, pričom zostáva zaplatiť 864,32 eur, za účasť na pojednávaní PhDr. Mgr. Fortis vyúčtovala 79,68 eur, takže každý z rodičov má zaplatiť po 39,84 eur a MUDr. Provazník vyúčtoval za znalecký posudok sumu 1 197,86 eur, z ktorej každý z rodičov zaplatil po 250 eur a zostáva zaplatiť sumu 697,86 eur, takže každý z rodičov má zaplatiť po 348,93 eur. Konštatoval, že uvedené riešenie je v súlade s §232 ods.3 prvá veta C.s.p., podľa ktorého lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku.

7. Proti výroku označeného rozsudku, ktorým bolo manželstvo rozvedené, nepodal odvolanie žiaden z účastníkov a tento nadobudol právoplatnosť dňa 10.06.2020, ktorým zároveň nadobudol vykonateľnosť výrok rozsudku o výživnom na maloleté deti na čas po rozvoze. Manželka po nadobudnutí právoplatnosti výroku rozsudku o rozvoze manželstva požiadala o zmenu priezviska. Na základe uvedeného odvolací súd v ďalšom texte svojho rozhodnutia označuje účastníkov konania (manželov) ako matka a otec.

8. Voči výrokom rozsudku týkajúcim sa úpravy pomerov manželov k maloletým deťom na čas po rozvoze a trovách štátu podala v zákonnej lehote matka navrhujúc, aby odvolací súd rozsudok v časti úpravy práv a povinností rodičov zrušil z dôvodu prekážky právoplatne rozhodnutej rozsudkom sp.zn. 25 P/80/2015, zo dňa 21.2.2018, alternatívne, aby ho v uvedenej časti zmenil, maloleté deti zveril do výlučnej starostlivosti matky s tým, že zastupovať a spravovať ich majetok budú obidvaja rodičia, otcovi uložil povinnosť platiť výživné na maloletého E. E., nar. XX.XX.XXXX vo výške 500 eur mesačne, na maloletú

E. E. nar. XX.XX.XXXX vo výške 400 eur mesačne a na maloletého R. E., nar. XX.XX.XXXX vo výške 300 eur mesačne, počnúc právoplatnosťou rozhodnutia, ďalej stanovil zročné výživné za obdobie od podania návrhu, t.j. odo dňa 15.12.2014 a povinnosť zaplatiť súdne trovy a odmenu znalcom uložil výlučne manželovi. V odvolaní matka opísala chronológiu postupu rodičov a súdu v danej veci od roku 2014, poukázala na to, že pred opustením rodiny boli deti častým útokom otcovho násillia v každej forme, o čom podávali vlastnou rukou napísané svedectvá priebežne doručované v oboch konaniach týkajúcich sa maloletých detí. Uviedla, že súd od podania návrhu disponoval množstvom dôkazov o rodinnom násillí páchaného otcom nielen na deťoch, ale aj na ostatných členoch rodiny, tieto nezohľadňoval a v konaní ignoroval zásadné dôkazy. Na návrh otca súd prvej inštancie uznesením zo dňa 20.06.2016, č.k. 13P/327/2014-227 nariadil znalecké dokazovanie znalkyňou PhDr. Mgr. Elenou Fortis z odboru psychológia, odvetvie poradenská psychológia, ktorá v tom čase nemala oprávnenie skúmať maloleté deti vo veku do 15 rokov a oprávnenie v odbore klinická detská psychologička nadobudla až v máji 2018. Po stretnutí znalkyne s deťmi matka dňa 10.10.2016 doručila súdu námietku proti znalkyni a žiadala o jej výmenu, o ktorej súd nerozhodol nikdy. Následne znalkyňa za súdnej súčinnosti začala vyvíjať na matku neprimeraný nátlak nútiac ju do vyšetrenia psychiatrickou MUDr. Meszárosovou, čo matka odmietla s odôvodnením, že nariadením súdu jej takáto povinnosť nevznikla. Zákonná sudkyňa nariadila policajné predvedenie matky pred psychiatricku, ktorú nikdy nepribrala do konania (polícii nikto neoznámil, že v byte sa v čase predvedenia nachádzajú tri maloleté, ešte spiace deti, ktoré majú odvtedy z polície strach a odmietajú vypočutie zákonnou sudkyňou, ako aj inými osobami určenými súdom). V tom čase súd disponoval záverom psychologičky Mgr. Viery Sýkorovej, v ktorom bolo už dňa 19.10.2016 konštatované, že osoba matky je primerane diferencovaná osobnosť aktuálne bez psychopatických zmien. Voči osobe znalca MUDr. Víta Provozníka vznikla dňa 19.06.2017 protistrana námietka zaujatosti, o ktorej súd rozhodol až po piatich mesiacoch dňa 15.11.2017. Aj keď tento znalec nemal a nemá oprávnenie skúmať maloleté deti, súd uložil povinnosť zabezpečiť účasť maloletých detí v neprítomnosti rodičov. Matka následne doručovala opakované návrhy na zrušenie uznesenia č.k. 13P/327/2014-578, o ktorých súd nikdy nerozhodol, pre dôvodné pochybnosti nezaplatila ani preddavok na znalecké dokazovanie vo výške 250 eur a súd, ktorý nerozhodol o dôvodnom návrhu na zrušenie uznesenia a námietke voči osobe znalca, jej uznesením zo dňa 24.10.2018, č.k. 13 P/327/2014-1230, udelil poriadkovú pokutu vo výške 500 eur, voči ktorej podala matka sťažnosť, o ktorej nebolo nikdy rozhodnuté. Znalec napriek súdom nariadenými spornými úkonmi doručil znalecké posudky jednotlivo na oboch rodičov, znalca MUDr. Provozníka súd nepredvolal na pojednávania 01.04.2019, 27.05.2019 a ani 03.03.2020, čím bolo matke upreté právo mu klásť otázky. Matka namietla, že súd nespojil konania vedené na Okresnom súde Bratislava IV, pod sp.zn. 13P/327/2014 a sp.zn. 25P/80/2015, keď právoplatným rozhodnutím v konaní sp.zn. 25P/80/2015 vznikla neodstrániteľná prekážka pre konanie sp.zn. 13P/327/2014. Matka v odvolaní ďalej poukázala na nesprávny postup súdu, ktorý nerozhodol o jej návrhoch na zmenu, resp. doplnenie návrhu zo dňa 20.05.2019, 12.06.2019, 08.08.2019, na vylúčenie rozhodovania vo veci rozvodu na samostatné konanie (zo dňa 20.12.2019), na rozhodnutie vo veci čiastočným rozsudkom (zo dňa 23.12.2019) a neprihliadal a nerozhodoval ani o jej opakovaných žiadostiach o oslobodenie od súdnych poplatkov (zo dňa 15.06.2019, doplnenej 03.07.2019).

9. Pokiaľ ide o zverenie maloletých detí, matka v odvolaní s odkazom na vyjadrenie kolízneho opatrovníka pred rozhodnutím namietla, že v čase rozhodovania nemal súd preukázané, že otec zabezpečil primerané bývanie pre deti s predpokladmi na ich všestranný rozvoj. Súd deti autoritatívne vytrhol z prostredia, v ktorom žijú od narodenia, kde sú šťastné a zveril deti do starostlivosti osoby - babky, ktorú deti nevideli ostatných 5 rokov a ktorá o ne nikdy nejavila záujem (otec žije v novej domácnosti s partnerkou a jej dvoma deťmi). Deti pritom otca odmietajú pre násillie, ktoré na nich páchal. Podľa Dohovoru o právach detí tieto môžu svoj názor vyjadriť formou, ktorú si samy zvolia a pred osobou, ktorej dôverujú. Súd a ani kolízny opatrovník nevenoval pozornosť vyjadreniam detí, že s otcom nikam nepôjdu. Súd rozhodol aj napriek tomu, že prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava IV, pred rozhodnutím navrhol zveriť deti do starostlivosti matky a v ostatnom kopírovať právoplatný rozsudok sp.zn. 25P/80/2015. PhDr. Alena Kopányiová PhD. dňa 13.09.2019 v závere správy VÚ DPaP č. 505/19-DC konštatovala, že sa nepodarilo naplniť ciele výchovného opatrenia, keď otec sa zúčastnil sedení 3x (matka až 6x), čo je dôkaz jeho nezájmu o vzťah s deťmi, na sedenie p. Kopányiová prizvala len dve mladšie deti, ktoré ju následne písomne informovali, že pokiaľ nemusí prísť E., tak ani oni. Podľa názoru matky súd prvej inštancie nemal pri rozhodovaní preukázané splnenie zákonných podmienok na zverenie detí do striedavej osobnej starostlivosti. Deti nepretržite doručovali písomné vyjadrenia, v ktorých prezentovali svoj kontinuálny a konzistentný názor, že chcú žiť len s matkou pre skúsenosti z čias spoluzitia s otcom v jednej domácnosti, plného násillia otca. Matka žiadala, aby súd pri rozhodovaní prihliadal výhradne na záujem maloletých detí, ktoré majú po piatich rokoch právo na nadobudnutie

právnej istoty vyplývajúcej z rozsudku 25P/80/2015, potvrdeného odvolacím súdom v konaní sp.zn. 11 CoP/292//2018. Otec v nijakej forme nepodporuje deti v činnostiach, ktoré sú pre ich zdravý vývoj mimoriadne dôležité a nenahraditeľné, deti zmysluplne využívajú mimoškolský čas výhradne za podpory matky. Matka napokon zdôraznila, že od rozhodnutia odvolacieho súdu č.k. 11 CoP/292/2018 nedošlo k žiadnej zmene, vedúcej k odôvodnenej zmene právoplatného rozhodnutia.

10. Otec v písomnom vyjadrení sa k odvolaniu matky uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne a právne správne a vychádzajúce z reálne zisteného skutkového stavu až na skutočnosť, že vďaka obštrukciám matky sa nepodarilo zistiť jej reálny duševný stav a ani stanovisko a názor detí. Námietke matky o prekážke rozsúdenej veci nie je možné vyhovieť, keď súd prvej inštancie postupoval v rámci konania správne a správne rozhodol aj o úprave rodičovských práv a povinností manželov k maloletým deťom na čas po rozvode (§ 100 C.m.p., § 24 ods.1 Zákona o rodine). Pokiaľ ide o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom otec uviedol, že v decembri 2014 sa odsťahoval zo spoločnej domácnosti a presťahoval sa do prenajatého 3 izb. bytu, až do polovice roka 2016 sa s deťmi stretával, deti s ním boli počas realizácie styku v prenajatom byte, venoval sa im a trávil s nimi čas, deti nemali problém s ním byť, hradil v plnej miere náklady maloletých detí a náklady domácnosti (čo matka nerozporovala) a nikdy nenechal matku a deti bez ekonomického zabezpečenia. Po nariadení znaleckého dokazovania sa začala rétorika matky meniť, a to voči otcovi aj súdu, až po dvoch rokoch začala poukazovať na údajné agresívne správanie sa otca, v čase vypracovania znaleckého posudku, ktorý bol v neprospech matky, začala produkovať tvrdenia, že deti nemajú otca radi. Matka dlhodobo a systematicky neguje otca zo života detí, už v roku 2016 poukazoval na nedostatočnú prípravu detí matkou, deti k nemu postupne prestávali chodiť a po nariadení znaleckého dokazovania (na pojednávaní 09.06.2016) k ním navrhutej osobnej striedavej starostlivosti rodičov k nemu úplne prestali chodiť. Otec aj teraz v rámci nariadeného neodkladného opatrenia má snahu maloleté deti od matky prevziať, avšak matka sa od júla 2018 v určenom čase v mieste bydliska nenachádza, nereaguje na jeho sms správy, emaily. Otec nikdy nemal potrebu zaťažovať deti do sporov medzi rodičmi, a tieto dostávajú informácie výlučne od matky. Výsledky znaleckého dokazovania Mgr. E. Fortis sú vo vzťahu k maloletým deťom alarmujúce a posudok dokonale vystihol správanie sa matky. Matka v konaní produkovala účelové vyjadrenia nielen k tomuto znaleckému posudku, ale aj v prípade druhého znaleckého dokazovania realizovaného v odbore psychiatria. Otec poukázal na to, že z rozhodnutí súdov v konaní o výkon rozhodnutia vyplýva, že matka ako preferenčný rodič nevyvíjala žiadnu reálnu snahu o to, aby mali maloleté deti možnosť rozvíjať svoje vzťahy s oprávneným rodičom a neposkytuje žiadnu súčinnosť ani kolíznomu opatrovníkovi za účelom riešenia danej situácie. V danej situácii je nevyhnutné, aby bola maloletým deťom poskytnutá účinná súdna ochrana, maloleté deti sú dlhodobo pod priamym vplyvom človeka, ktorý podľa znaleckého posudku vykazuje znaky zmiešanej poruchy osobnosti a neštíti sa používať vlastné deti na svoje ciele, ktorý sa vyhýba znaleckému dokazovaniu a vyslovene nespokupracuje ani s ÚPSVaR a ani so súdom na tom, aby bolo vôbec možné maloleté deti vidieť a rozprávať sa s nimi. Zverenie do osobnej starostlivosti matky nie je možné, keďže táto dlhoročným konaním preukázala, že nerešpektuje otca ako rodiča a deti manipuluje vo svoj prospech. Matka je v tomto prípade osobou brániacou deťom v kontakte s druhým rodičom, čo samo osebe umožňuje deti zveriť do osobnej starostlivosti otca. Správanie sa matky po pokyne súdu na pojednávaní dňa 01.04.2019 na zabezpečenie účasti detí na výsluchu rodičov a dňa 27.05.2019 je ukážkou, ako sa matka stavia k autoritám a k otcovi samotnému. Matka nie je duševne v poriadku, táto sa účelovo vyšetrovaní u znalca psychiatra dobrovoľne nepodrobila z dôvodu, že duševná porucha by ju mohla diskvalifikovať z výkonu rodičovských práv. Otec vo vyjadrení uviedol prehľad platieb za bývanie matky a detí od 1/2015 do 8/17, spôsob a výšku financovania matky a maloletých detí od 9/2017 do 6/2020 a konštatoval, že od 7/2020 uhrádza výživné na maloleté deti na základe vykonateľného výroku rozsudku o výživnom na čas po rozvode.

11. Okresná prokuratúra Bratislava IV, v písomnom vyjadrení sa k odvolaniu matky navrhla rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom zmeniť tak, že maloleté deti budú zverené do osobnej starostlivosti matky, za súčasnej úpravy styku otca s maloletými deťmi počas každého druhého víkendy a súčasnej povinnosti otca platiť na výživu maloletých sumou 500 eur, resp. 400 eur a 300 eur mesačne. K odvolacím námietkam matky poukázala na to, že rozsudok Okresného súdu Bratislava IV, zo dňa 21.02.2018, č.k. 25P/80/2015-427, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, zo dňa 11.12.2018, č.k. 11CoP/292/2018-570, nevytvára vo vzťahu k úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom v prejednávanej veci prekážku právoplatne rozhodnutej veci. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že po odchode otca zo spoločnej domácnosti koncom roka 2014, sa otec až do júna 2016 s maloletými deťmi stretával (v priebehu pohovoru dňa 29.07.2015 E. a R. verbalizovali záujem na striedaní sa starostlivosti rodičov po týždni),

k zhoršeniu ich vzájomných vzťahov došlo v priebehu konania, pričom proces dlhodobého odmietania otca deťmi je možné v rozhodujúcej miere pripísať dlhodobému výchovnému vplyvu prostredia, v ktorom maloleté deti vyrastajú. V rámci konania pred súdom prvej inštancie pritom neboli objektivizované žiadne skutočnosti, ktoré by otca z práva podieľať sa na výchove detí diskvalifikovali.

12. Matka vo vyjadreniach sa k podaniu otca z 15.10.2020 a 16.10.2020 zopakovala svoje námietky týkajúce sa existencie prekážky rozsúdenej veci. Tvrdenia otca označila za účelové a nepravdivé uvádzajúc, že pokiaľ by sa deti vo veku takmer 16, 14 a 11 rokov s ním chceli sýkať, sami by ho vyhľadali a kontaktovali by ho, (majú vlastné emailové adresy, vlastné telefóny), sú mimoriadne zručné a využívajú moderné technológie. Sú vo veku, kedy vedia konzistentne a kontinuálne vyjadriť svoj názor, ktorý je nutné rešpektovať. Vyjadrenie otca len potvrdilo to, že rodičia majú vzájomne antagonistický vzťah s nulitným predpokladom na zlepšenie a na striedavú osobnú starostlivosť rodičov nie sú splnené zákonné podmienky. Otec nepoznal a nepozná ani mená učiteľov a trénerov detí.

13. Otec v následnom písomnom vyjadrení sa z 13.12.2020 uviedol, že zotráva na svojich vyjadreniach a konštatoval, že súd prvej inštancie vychádza pri rozhodovaní o maloletých deťoch vždy zo stavu konania v čase rozhodnutia a v danom prípade mal preukázané, že deti sú manipulované matkou v neprospech otca. Matka celým svojim postojom povýšila svoj záujem nad záujmy maloletých detí a žiadnym spôsobom nepripustila možnosť ani zo strany súdu, kolízneho opatrovníka, Okresnej prokuratúry Bratislava IV, rešpektovať záujem maloletých detí na ich práve kontaktu s obidvomi rodičmi, na práve detí a práva otca sa vzájomne stretávať, komunikovať a mať priestor na výchovu detí zo strany otca.

14. Matka v následných podaniach, doručovaných odvolaciemu súdu po predložení veci na odvolací súd opakovane poukazovala na to, že vo veci úpravy práv a povinností rodičov bolo právoplatne rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV, zo dňa 21.02.2018, č.k. 25P/80/2015-427, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, zo dňa 11.12.2018, č.k. 11 CoP/292/2018-570, keďže § 100 C.m.p. súd použije iba v prípade, ak o ÚPP nebolo rozhodnuté skôr, že zverenie maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti rodičov neprichádza do úvahy z dôvodu, že maloleté deti otca odmietajú a medzi rodičmi sú trvale a nezvratne mimoriadne nepriateľské vzťahy. Poukazovala ďalej na to, že od rozhodnutia súdu č.k. 11CoP/291/2018, zo dňa 11.12.2018 nedošlo k žiadnej zmene rodinných pomerov a vzťahov, ktoré by odôvodňovali zmenu právoplatného rozhodnutia. Matka upriamovala pozornosť na návrhy Okresnej prokuratúry Bratislava IV, týkajúcich sa zverenia maloletých detí do osobnej starostlivosti matky prezentované v konaniach sp.zn. 13P/327/2014, sp.zn. 25P/80/2015, na nedôveryhodné odôvodnenie rozhodnutia týkajúceho sa zverenia maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, keď sa sudkyňa odklonila od skutkového stavu tvrdiac, že matka nerešpektovala potrebu detí k dosiahnutiu cieľov poradenských opatrení a rovnako kriticky nepristupovala aj k otcovi, na postup otca, ktorý dňa 18.01.2021 doručil deťom mail v ktorom žiada, aby mu „uvoľnili jednu izbu, aby tam mohol prespávať, keď súd potvrdí rozhodnutie o striedavke“ a na absenciu náležitostí odôvodnenia rozsudku.

15. Otec v ostatnom písomnom podaní z 8.11.2021 zopakoval skutočnosti uvedené vo vyjadrení sa k odvolaniu a v podaní z 13.12.2020 a ďalej poukázal na to, že za celé roky sa systém či už sociálnoprávnej ochrany alebo súdy nevysporiadali s človekom zneužívajúcim slabiny systému, všetkým naokolo sa vyhráža a stavia seba a deti do pozície obeť, ktorá potrebuje, aby ju, a aj deti, (ktoré sú aj jeho deťmi) chránil. Zároveň sa neštili žiadať stále viac a viac peňazí od človeka, ktorým pohŕda, rovnako ako pohŕda súdom, ignoruje znalcov, ich predvolania, odporúčania prokurátorov aj nariadené výchovné opatrenie. Počas súdneho konania nikdy a nikto nepreukázal, že by skutočne manželku a deti týral, bil, kričal na nich, ako to tvrdí matka. Listy detí sú účelové a ich obsah je identický s postojom matky, deti medzičasom vyrástli pod priamym vplyvom matky a na ich prospech nemôže byť, aby boli jej vplyvu aj naďalej jednostranne vystavované. Matke nejde primárne o deti, ale o výživné, keďže už v roku 2017 nemala problém žiadať na deti v rámci neodkladného opatrenia dokopy sumu 1 900 eur. Vyjadrenia matky ohľadom jej údajnej chudoby sú nezmysel, keďže vie splatiť hypotéku vo výške 290 000 eur z voľných prostriedkov z dedičstva. Tvrdenia o intolerancii detí na glutén, mliečnu laktózu a mliečny casein a o výške výdavkov vynakladaných na deti matka nepreukázala. Otec žiadal, aby odvolací súd doplnil dokazovanie o potvrdenie o výške príjmov matky za obdobie od právoplatnosti výroku o rozvode manželstva, o reálne a preukázateľne uhradené náklady a výdavky na maloleté deti, (ktoré v spise úplne absentujú) a aby matka preukázala tvrdené intolerancie detí a zvýšené výdavky spojené s údajne zhoršeným stavom maloletých detí. Od 1/2018, kedy otec prestal hradiť náklady na byt, (v ktorom býva matka a deti) matka ani raz neuhradila skutočnú výšku nákladov spojených s užívaním bytu (aktuálny dlh správcovskej spoločnosti predstavuje sumu 7 204,20 eur) a náklady za hypotéku, poplatky správcovskej spoločnosti a za spotrebované energie boli uhrádzané riadne a včas len do času, kým

ich otec dobrovoľne uhrádzal. Pokiaľ matka žiada, aby otec platil trovy konania, bola to ona, ktorá roky naťahuje súdne konanie nezmyselnými podaniami a obštrukciami a odmieta spoluprácu s kýmkoľvek.

16. Odvolací súd preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 65 a § 66 C.m.p., keď v posudzovanej veci v časti týkajúcej sa úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode manželstva nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podaného matkou, a to bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1, 385 ods. 1 C.s.p.. Konštatuje, že (vychádzajúc z obsahu odvolania matky) výrok rozsudku o rozvode manželstva nebol odvolaním napadnutý a tento nadobudol právoplatnosť dňa 10.06.2020.

17. Podľa § 2 ods. 1 C.m.p. na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

18. Ako prvoradá konštatuje, že v postupe súdu prvej inštancie nezistil žiadne vady týkajúce sa procesných podmienok, na ktoré je z úradnej povinnosti povinný prihliadať (§ 2 ods.1 C.m.p., § 380 ods. 2 C.s.p.) .

19. Podľa § 230 C.s.p. ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať a rozhodovať znova.

20. Podľa § 161 ods. 1 C.s.p. ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

21. Podľa § 161 ods. 2 C.s.p. ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

22. K námietke matky poukazuje na existenciu prekážky rozsúdenej veci, za ktorú považovala právoplatný rozsudok Okresného súdu Bratislava IV, zo dňa 21.02.2018, č.k. 25P/80/2015-427, v spojení s rozsudkom Krajského súdu Bratislava, zo dňa 11.12.2018, č.k. 11CoP/292/2018-570, odvolací súd poukazuje na procesné vymedzenie tejto prekážky, ktorými sú totožnosť osôb (účastníkov konania) a totožnosť predmetu konania. Konštatuje, že Okresný súd Bratislava IV síce konal o pomeroch maloletých detí v dvoch súbežne prebiehajúcich konaniach, s rovnakým okruhom účastníkov konania, tieto však nemali totožný predmet konania. Kým v konaní, vedenom pod sp.zn. 25P/80/2015, o návrhoch rodičov rozhodol rozsudkom zo dňa 21.02.2018, č.k. 25P/80/2015-427, v spojení s rozsudkom Krajského súdu Bratislava, zo dňa 11.12.2018, č.k. 11CoP/292/2018-570, o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu manželstva (jedná sa o konanie a rozhodnutie podľa § 36 ods.1 Zákona o rodine), v konaní vedenom pod sp.zn. 13P/327/2014, (v ktorom vydané rozhodnutie vo veci je predmetom odvolacieho prieskumu) rozhodoval o rozvode manželstva rodičov maloletých detí, ktoré konanie je podľa § 100 C.m.p. zo zákona spojené s konaním úprave pomerov manželov k maloletým deťom na čas po rozvode a v ktorom súd podľa ust. § 24, § 25 Zákona o rodine najmä určí, komu po rozvode manželstva maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, (alebo rozhodne o striedavej osobnej starostlivosti rodičov), kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené prispievať na jeho výživu a upraviť styk takéhoto rodiča s maloletým, eventuálne v tomto smere schváli dohodu rodičov.

23. V tejto súvislosti zdôrazňuje, že konanie o rozvod manželstva, (ktoré je návrhovým konaním) je zo zákona spojené s konaním o úpravu pomerov manželov k maloletým deťom na čas po rozvode (§ 100 C.m.p.), ktoré je svojim charakterom konaním vo veci starostlivosti súdu o maloletých. Súd konajúci o rozvode manželstva rozhoduje zásadne len o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode a žiadnu povinnosť súvisiacu s úpravou výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode nemôže upraviť inak než v nadväznosti na právoplatnosť výroku o rozvode manželstva, celá úprava výkonu rodičovských práv a povinností smeruje len do času, ktorý nastane po právoplatnosti výroku rozsudku o rozvode a nadobudnutím právoplatnosti týchto výrokov zaniká účinnosť právoplatnej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom podľa § 36 ods.1 Zákona o rodine (t.j. na čas do rozvodu manželstva). Uvedené znamená, že právoplatný rozsudok Okresného súdu Bratislava IV, zo dňa 21.02.2018, č.k. 25P/80/2015-427, v spojení s rozsudkom Krajského súdu Bratislava, zo dňa 11.12.2018, č.k. 11CoP/292/2018-570, nepredstavuje prekážku rozsúdenej veci pre konanie o úpravu pomerov manželov k maloletým deťom na čas po rozvode, ktoré je podľa ust. § 100 C.m.p. zo zákona spojené s konaním o rozvod manželstva a námietka matky je v tomto smere nedôvodná.

24. Podľa § 220 ods. 2 C.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

25. Odvolacie námietky matky vzťahujúce sa k odôvodneniu rozhodnutia je nutné podriadiť pod ust. § 365 ods. 1 písm. b/ C.s.p., podľa ktorého je odvolanie prípustné proti každému rozhodnutiu súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu zmätočnosti uvedenú v citovanom ustanovení sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

26. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu (účastníkovi konania) realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012), vrátane práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Veľký senát občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR v rozhodnutí sp.zn. 1 VCdo 2/2017 uviedol, že pojem „procesný postup“ súdu treba takto vykladať aj za účinnosti C.s.p..

27. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94). Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právná úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019, rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 140/2019 , sp. zn. 4 Cdo 120/2019).

28. V zmysle judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Vecná spojitosť odôvodnenia rozhodnutia s princípom práva na spravodlivý proces garantuje každému účastníkovi konania, že vydaný rozsudok musí spĺňať limity zrozumiteľného, určitého a logicky odôvodneného rozsudku. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán, resp. účastníkov konania (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v § 220 ods.2 C.s.p., pričom rozhodnutie nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument použitý v priebehu konania pred súdom prvej inštancie, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o uplatnenej žalobe (návrhu). Z odôvodnenia rozhodnutia súdu však musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na druhej strane. Nepreskúmateľné rozhodnutie tiež nedáva dostatočné záruky pre to, že nebolo vydané v dôsledku ľubovôle a spôsobom porušujúcim ústavne zaručené právo na spravodlivý proces. Odôvodnenie rozhodnutia súdu, z ktorého nemožno zistiť, akým spôsobom súd postupoval pri posudzovaní rozhodných skutočností, nevyhovuje zákonným požiadavkám, ktoré C.s.p. kladie na obsah odôvodnenia rozhodnutia a v konečnom dôsledku takéto rozhodnutie zasahuje do základných práv účastníka súdneho konania, ktorý má nárok na to, aby bola jeho vec spravodlivo posúdená. Civilný súd je preto povinný svoje rozhodnutie riadne odôvodniť, je povinný tiež zrozumiteľným spôsobom vysvetliť, ako a prípadne prečo sa určitou námietkou nezaoberal. Ak tak súd nepostupuje, porušuje právo účastníka civilného súdneho konania na spravodlivý proces garantovaný čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

29. Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

30. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na

výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

31. Podľa § 43 ods. 1 Zákona o rodine maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

32. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

33. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

34. Podľa čl. 5 Zákona o rodine záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

35. V posudzovanom prípade súd prvej inštancie upravil pomery rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode tak, že maloleté deti E. zveril do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov tak, že v starostlivosti matky budú každý párnny týždeň v mesiaci od piatka od 16.00 hod. do nasledujúceho piatka do 16.00 hod. a v starostlivosti otca budú každý nepárny týždeň v mesiaci od piatka od 16.00 hod. do nasledujúceho piatka do 16.00 hod. tak, že si rodičia v uvedený deň a hodinu maloleté deti odovzdajú a preberú pred bytom toho rodiča, ktorému striedavá osobná starostlivosť končí, určil, že obidvaja rodičia majú právo maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok a otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého E. sumou 250 eur mesačne, na výživu maloletej E. sumou 200 eur mesačne a na výživu maloletého R. sumou 150 eur mesačne, počínajúc dňom právoplatnosti rozsudku, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

36. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že súd prvej inštancie v ňom uviedol, čoho sa manželka návrhom na rozvod manželstva so zákona spojeným s konaním o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom narodeným z manželstva na čas po rozvode domáhala, ako sa k návrhu vyjadril manžel (otec maloletých detí), aké dôkazy súd v konaní vykonal (Správa kolízneho opatrovníka z 30.07.2015, nariadenie znaleckého dokazovania a závery Znaleckého posudku PhDr. Eleny Fortis doručeného súdu dňa 10.04.2017 k spôsobu realizácie výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode, posúdenia citového vzťahu detí a rodičov a manipulácie detí rodičmi, resp. starými rodičmi a Znaleckého posudku MUDr. Víta Provazníka doručeného súdu dňa 21.08.2018 k duševnému stavu rodičov a posúdenia ich psychických schopností a predpokladov na zabezpečovanie starostlivosti o maloleté deti, Správa Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie v Bratislave z 13.09.2019 z realizovaného uloženého výchovného opatrenia) a čo z nich zistil, stručne právne a skutkovo odôvodnil výrok, ktorým rozviedol manželstvo účastníkov a výroky, ktorým upravil pomery rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode odôvodnil tým, že „matka sa o maloleté deti riadne stará, deti prosperujú v škole, v krúžkoch, pričom otec zabezpečuje ich nevyhnutné mesačné výdavky formou pravidelného mesačného výživného. Na druhej strane konštatoval, že matka v rozpore so záujmom maloletých detí nerešpektuje základné práva detí na kontakt so svojim otcom, keďže v

priebehu vykonávaného dokazovania sa ich vzťah k otcovi pomaly postupne vyvíjal tak, že od júna 2016 ho deti nevideli. Konštatoval, že v záujme maloletých detí mal dostatočne preukázané znaleckým dokazovaním, že deti majú možnosť byť v striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov a že takáto forma starostlivosti rodičov o deti sa neprieči ani účelu zákona, ani záujmu maloletých detí na ich ďalšom riadnom vývoji s prihliadnutím na právo detí na rovnocenný vzťah s obidvomi rodičmi na riadny a intenzívny kontakt so svojim otcom. Matka podľa jeho názoru svojím postojom povýšila svoj záujem nad záujmy maloletých detí a žiadnym spôsobom nepripustila možnosť ani zo strany súdu, kolízneho opatrovníka, Okresnej prokuratúry Bratislava IV rešpektovať záujem maloletých detí na ich práve kontaktu s obidvomi rodičmi, na práve detí a práve otca vzájomne sa stretávať, komunikovať a mať priestor na výchovu detí aj zo strany otca. Z týchto dôvodov po vykonanom znaleckom dokazovaní všetky tri maloleté deti zveril do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, pričom mal preukázané, že obidvaja rodičia majú možnosť riadne zabezpečovať starostlivosť o svoje deti. S prihliadnutím na formu starostlivosti o maloleté deti upravil vyživovaciu povinnosť otca na E. v sume 250 eur mesačne, na E. sumou 200 eur mesačne a na maloletého R. sumou 150 eur mesačne konštatujúc, že obidvaja rodičia majú vysokoškolské vzdelanie a majú obaja rovnaké možnosti a schopnosti zabezpečiť výdavky svojich detí každý v čase v starostlivosti o deti“.

37. V nadväznosti na v odvolacom konaní posudzovaný predmet konania (úprava pomerov rodičov k maloletým deťom na čas po rozvoze manželstva), súdom prvej inštancie prijaté rozhodnutie a jeho odôvodnenie, ako prvoradú a podstatnú okolnosť odvolací súd zdôrazňuje, že hmotnoprávnymi predpokladmi na rozhodnutie súdu o striedavej osobnej starostlivosti, ktoré musia byť kumulatívne splnené, sú jednoznačný záujem dieťaťa na zverenie do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, lepšia možnosť zaistenia potrieb dieťaťa pri tomto spôsobe osobnej starostlivosti ako pri výlučnej osobnej starostlivosti jedného z rodičov, spôsobilosť oboch rodičov dieťa vychovávať a záujem obidvoch rodičov o osobnú starostlivosť o dieťa alebo súhlas aspoň jedného z rodičov so zverením dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti. Je nesporné, že súd musí rešpektovať právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy musí prihliadať na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia, ako aj schopnosť rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Musí dbať o to, aby sa rešpektovalo právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov, ako aj jeho právo na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. Pri nariadovaní striedavej osobnej starostlivosti je ju nutné veľmi starostlivo zvážiť a posúdiť každý prípad jednotlivo, keď pri rozhodovaní o jej vhodnosti je vždy prioritný záujem dieťaťa, až potom práva rodiča. Vhodnosť a možnosť striedavej osobnej starostlivosti pre to ktoré dieťa, ako aj pre rodiča, závisí od mnohých faktorov, a to od veku a osobnosti dieťaťa, jeho povahových vlastností a vývojových možností, adaptovateľnosti, citových väzieb dieťaťa k rodičom, výchovných schopností a povahových vlastností rodičov, ich životných a materiálnych pomerov, vzdialenosti medzi oddelenými bydliskami rodičov, stability budúceho výchovného prostredia, schopnosti rodičov vzájomne komunikovať na úrovni záležitostí dieťaťa a pod.

38. Vychádzajúc zo stručného odôvodnenia výroku o zverení maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti rodičov súdom prvej inštancie nemožno ustáliť, či a s akým výsledkom v súlade s ustanovením čl.5, § 36 ods.1, § 24 ods. 2,4 Zákona o rodine sa súd prvej inštancie zaoberal (a to s odkazom na konkrétne skutkové zistenia vyplývajúce z vykonaného dokazovania) posudzovaním splnenia hmotnoprávných predpokladov na možné zverenie troch maloletých detí do osobnej striedavej starostlivosti rodičov (deti boli v čase rozhodovania vo veku takmer 15, 14 a 11 rokov), ktoré pri zohľadnení súdom prvej inštancie prijatého rozhodnutia mali byť v čase jeho rozhodovania splnené kumulatívne. V odôvodnení rozhodnutia plne absentuje úvaha súdu týkajúca sa vyhodnotenia preukázania najmä jednoznačného záujmu detí na ich zverenie do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov a lepšej možnosti zaistenia potrieb detí pri tomto spôsobe osobnej starostlivosti ako pri výlučnej osobnej starostlivosti jedného z rodičov, reflektujúca na skutkový stav existujúci v čase rozhodovania súdu, (keď závery nariadeného znaleckého dokazovania z roku 2017 k otázke vhodnej formy starostlivosti rodičov o maloleté deti, ku kvalite v danej dobe existujúcej vzájomnej citovej väzby a možnej manipulácie detí matkou, resp. starými rodičmi nie je možné automaticky vzťahnúť na pomery detí a rodičov existujúce o tri roky neskôr). Súd prvej inštancie plne rezignoval na nutnosť korektného a zrozumiteľného vysvetlenia dôvodov vedúcich ho k zmene formy starostlivosti o maloleté deti v porovnaní s úpravou nastavenou právoplatným rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV, zo dňa 21.02.2018, č.k. 25P/80/2015-427, v spojení s rozsudkom Krajského súdu Bratislava, zo dňa 11.12.2018, č.k. 11CoP/292/2018-570, (ktorým boli maloleté deti na čas do rozvodu zverené do osobnej starostlivosti matky a ktorých postoj k otcovi sa javí od roku 2016, kedy maloleté deti začali styk, resp. akýkoľvek

kontakt s otcom úplne odmietajú, až do súčasnosti ako nezmenený), na vysvetlenie dôvodov, pre ktoré sa nezaoberal opakovanými námietkami matky proti znaleckému posudku vypracovanému PhDr. Elenou Fortis a voči osobe tejto znalkyne a znalca MUDr. Provozníka, nezaoberal sa námietkami matky o tom, že maloleté deti razantne odmietajú kontakt s otcom len na základe ich vlastného rozhodnutia a že vo vzťahu k dokazovaniu vykonanému v priebehu viac rokov trvajúceho konania vôbec nevyhodnocoval skutočnosť, či takouto formou starostlivosti budú v čase rozhodovania súdu lepšie zaistené potreby maloletých detí v zmysle § 24 ods. 2 Zákona o rodine ako v prípade ich zverenia do výlučnej osobnej starostlivosti jedného z rodičov. Zároveň súd prvej inštancie opomenul aplikovať ustanovenie § 24 ods. 4 Zákona o rodine upravujúce všeobecné hľadiská, ktoré musí súd vziať do úvahy pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, k týmto nedal špecifickú odpoveď a jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom sa nevyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré je v zmysle čl. 5 Zákona o rodine potrebné zohľadniť pri posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa, najmä názorom maloletých detí a ich možným vystavením konfliktu lojality.

39. Rovnaká úvaha o nepreskúmateľnosti rozhodnutia sa vzťahuje aj na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie vo vzťahu k výroku upravujúceho výšku vyživovacej povinnosti otca. Odvolací súd zdôrazňuje, že výživným sa rozumejú náklady na uspokojovanie všetkých životných potrieb toho, komu je poskytované v súvislosti s jeho všestranným rozvojom, tak po stránke fyzickej ako aj po stránke duševnej. Rozsah nákladov na úhradu životných potrieb osoby odkázanej na výživné je rôzna, a to vzhľadom na vek, zdravotný stav ale aj vzhľadom na nadanie (schopnosti) tejto osoby, spôsob prípravy na jej budúce povolanie a pod.. Pokiaľ ide o výšku výživného, vychádzajúc z ust. § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 75 ods. 1 Zákona o rodine, súd pri určovaní výživného berie zreteľ na odôvodnené potreby maloletých detí, ako aj na zárobkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov, pri zachovaní práva detí podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Zo stručného odôvodnenia výroku o výške vyživovacej povinnosti nevyplýva, či súd prvej inštancie na uvedené zákonné kritériá vôbec prihliadal, akým spôsobom ich vyhodnotil, z ktorých konkrétnych dôkazov a preukázaných skutočností v otázke určenia výživného, (ku ktorej povinnosti zaviazal otca) vychádzal, (pričom tieto v rozhodnutí plne absentujú), či a s akým výsledkom sa vôbec zaoberal relevantnými otázkami, nastolenými vo vzťahu k určeniu výšky výživného na maloleté deti, a to jednak vo vzťahu k zisteniam majetkových a zárobkových pomerov na strane oboch rodičov a jednak k rozsahu odôvodnených potrieb všetkých troch maloletých detí, ktoré prezentovala v priebehu konania matka. Podotýka, že v rozhodnutí, okrem konštatácie príjmov oboch rodičov v ods. 37 rozhodnutia, absentujú akékoľvek skutkové zistenia súdu, ktoré tento pri určení výšky vyživovacej povinnosti (zrejme) vzal v úvahu a ani ako vyhodnotil listinné dôkazy predkladané účastníkmi v priebehu konania, majúce podstatný význam pre rozhodnutie v tejto otázke. Zdôrazňuje, že súd pri rozhodovaní o výške vyživovacej povinnosti povinného rodiča nemôže rezignovať na dôsledné ustálenie rozsahu odôvodnených potrieb dieťaťa, ktoré majú predstavovať vyčíslenie všetkých pravidelných a nepravidelných platieb na dieťa tak, aby odôvodnené potreby dieťaťa boli jednoznačne určiteľné, tieto musia vychádzať zo základných potrieb (bývanie, stravovanie, ošatenie, zdravotná starostlivosť, náklady súvisiace o školskou dochádzkou a pod.), a pokiaľ to životná úroveň rodičov dovoľuje, treba zohľadniť tiež náklady na voľnočasové aktivity. Následne musí tieto posudzovať vo vzťahu k zárobkovým možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom rodičov so zohľadnením práva dieťaťa podieľať sa na životnej úrovni rodičov a až napokon pristúpiť k určeniu miery, ktorou sa na odôvodnených nákladoch maloletého dieťaťa bude podieľať každý z rodičov (pri zohľadnení ich zárobkových schopností, majetkových pomerov, životnej úrovne, počtu iných vyživovacích povinností a ich výšky, plnenia vyživovacej povinnosti aj osobnou starostlivosťou o dieťa a pod.). Pokiaľ sa v posudzovanej veci v odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie týmito podstatnými skutočnosťami nezaoberal, nevyhodnocoval ich a rozhodnutie odôvodnil len stručnou konštatáciou citovanou v odseku 37 svojho rozhodnutia, ním prijaté rozhodnutie týkajúce sa vyživovacej povinnosti otca voči maloletým deťom, opierajúce sa o ust. § 62, § 75 Zákona o rodine, je nekonzistentné, nezrozumiteľné a nepreskúmateľné a konajúci súd týmto postupom potom odoprel účastníkom konania možnosť skutkovo a právne argumentovať proti záverom prijatým vo výroku o vyživovacej povinnosti otca, čoho následkom je úvaha odvolacieho súdu o absolútne nedostatočnom objasnení skutkového a právneho základu rozhodnutia aj v tejto časti.

40. V nadväznosti na uvedené považuje odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti o úprave pomerov rodičov k maloletým deťom na čas po rozvoze za nespĺňajúci zákonné náležitosti predpísané v § 220 ods. 2 C.s.p., nakoľko v ňom absentujú všetky dôvody, na ktorých konajúci súd svoje rozhodnutie založil, majúce pritom podstatný význam pre jeho skutkové a právne posúdenie, zároveň za

rozhodnutie vydané za stavu, kedy súd prvej inštancie v rozpore s § 35 C.m.p. v tejto časti rozhodnutia dostatočne nezistil skutočný stav veci, kedy k pre rozhodnutie podstatným skutkovým tvrdeniam a právnym argumentom nedal špecifickú odpoveď a kedy sa jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom nevyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré boli pre rozhodnutie o úprave pomerov manželov k maloletým deťom na čas po rozvoде podstatné a právne významné. Na základe uvedeného rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch o úprave pomerov rodičov k maloletým deťom na čas po rozvoде manželstva (vrátane výroku u zastupovaní detí a spravovaní ich majetku nenapadnutého odvolaním matky, ktorý je výrokom závislým od rozhodnutia o otázke formy osobnej starostlivosti rodičov o maloleté deti) a v závislých výrokoch o trovách štátu a trovách konania podľa § 389 ods. 1 písm. b/, c/ C.s.p. zrušil a podľa § 391 ods. 1 C.s.p. vec vrátil v rozsahu zrušenia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Úlohou prvoinštančného súdu bude pri ďalšom prejednaní veci posúdiť a ustáliť otázky naznačené odvolacím súdom v predchádzajúcej časti rozhodnutia, po doplnení dokazovania potrebného na zistenie skutočného stavu veci do súčasnosti, aj so zohľadnením v priebehu odvolacieho konania doložených písomností rodičov (§ 35 C.m.p.), opätovne o úprave pomerov rodičov k maloletým deťom na čas po rozvoде rozhodne a odôvodní rozhodnutie tak, aby zodpovedalo ust. § 220 ods. 2 C.s.p., t.zn. v ňom uvedie stručný a jasný výklad o tom, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa riadil pri posudzovaní návrhov, riadne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty účastníkov konania týkajúce sa zákonných podmienok posudzovaných vo vzťahu forme starostlivosti rodičov o maloleté deti, a to najmä vo vzťahu k posúdeniu splnenia hmotnoprávných predpokladov na možné zverenie maloletých detí do osobnej striedavej starostlivosti rodičov, riadne odôvodní prijatý záver o výške vyživovacej povinnosti rodičov, v rozhodnutí uvedie, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal, ako ich právne a skutkovo vyhodnotil a dôvod prípadného nevykonania účastníkmi navrhnutého dokazovania. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne o náhrade trov konania (§ 396 ods.3 C.s.p.) a náhrade trov štátu aj s podriadením rozhodnutia v tejto otázke pod príslušný procesný predpis a vysvetlením dôvodov zvoleného spôsobu rozdelenia trov štátu medzi oboch rodičov.

41. Odvolací súd dáva súdu prvej inštancie, v záujme naznačenia ďalšieho postupu do pozornosti, že v konaní sa pri akceptovaní zásady hospodárnosti konania, s poukazom najmä na vek dvoch starších detí (takmer 17 rokov a 15 rokov), javí nevyhnutným zistiť názor maloletých detí, so zameraním sa na zistenie ich postoja k otázke formy starostlivosti rodičov a následných podstatných otázok súvisiacich s výkonom rodičovských práv. Matke dáva do pozornosti, že ňou do konania opakovane dokladané písomné vyjadrenia detí o tom, že deti odmietajú kontakt s otcom a nechcú sa s ním stretávať, sú len sprostredkovanými informáciami, neposkytujúcimi reálny a objektívny obraz o aktuálnom rozpoložení detí a o ich názore k otázkam, súvisiacim s výkonom rodičovských práv a povinností a nie je ich možné považovať za samostatné a slobodné vyjadrenie názoru maloletých detí vo veci, ktorá sa ich týka (§ 43 Zákona o rodine). Matkou v konaní v minulosti opakované deklarované tvrdenia o tom, že maloleté deti nie sú ochotné sa vyjadrovať priamo pred súdom, resp. ani nepriamo prostredníctvom kolízneho opatrovníka „zo strachu a z nedôvery“, sa s ohľadom na vek detí a na ich schopnosti a vyspelosť (z obsahu spisu vyplýva, že všetky deti prosperujú, sú vynikajúcimi študentmi, sú bezproblémovo začlenené do sociálnych vzťahov, aktívne a s úspechom sa venujú športu a iným mimoškolským aktivitám) aktuálne javia ako nanajvýš nevierohodné, a to navyiac, ak majú byť deklarované takýmito deťmi v situácii, ktorej závažnosť pre ich ďalší život si minimálne dve staršie deti musia s plnými dôsledkami uvedomovať. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že z matkou doložených listinných dôkazov vyplýva, že maloleté deti mali v lete roku 2021 vypovedať pred orgánmi činnými v trestnom konaní a najmladší VO. mal v mesiaci november 2021 vypovedať v postavení svedka na Okresnom súde Bratislava IV (v matkou bližšie neoznačenom konaní); na základe uvedeného aktuálne nevidí akýkoľvek racionálny dôvod, aby právo byť vypočuté deti nevyužili i v tomto konaní, ktorého predmetom je úprava pomerov rodičov k deťom na čas po rozvoде, t.j. aby zákonom súladným postupom sa vyjadrili k otázkam dotýkajúcich sa priamo pomerov maloletých detí.

42. S poukazom na dôvody vedúce odvolací súd k zrušeniu rozhodnutia v časti týkajúcej sa úpravy pomerov rodičov k maloletým deťom na čas po rozvoде, sa vo svojom rozhodnutí nezaoberal ďalšími odvolacími námietkami matky o nesprávnom procesnom postupe súdu, ktorý nerozhodol o matkou vznášaných námietkach proti ustanoveným znalcom. V nadväznosti na ods. 38 napadnutého rozhodnutia a v ňom označených podaní matky, na ktoré návrhy (podľa odôvodnenia) súd prvej inštancie „neprihliadal, nakoľko nemajú zákonné opodstatnenie“ mu dáva do pozornosti, že aj napriek tomu, že

procesnému právu je pojmovo vlastný určitý „formalizmus“, podľa čl. 7 C.m.p. je nutné každý procesný úkon účastníka konania posudzovať predovšetkým s prihliadnutím na jeho obsah a najmä v prípade laického prvku v civilnom mimosporovom konaní by nebolo spravodlivé od takýchto subjektov žiadať, aby sa vyjadrovali čistou a presnou procesnou terminológiou. Rozhodujúcim kritériom v posudzovaní procesných úkonov je preto obsah daného procesného úkonu, z ktorého súd ustáli vôľu účastníka konania, charakter jeho procesnej aktivity, uváži obsah (zmysel) prejavu vôle účastníka a uzavrie, o aký úkon sa z tohto hľadiska jedná. Formálne pochybenie možno namietať len vtedy, ak by bol pri správnom procesnom postupe dosiahnutý iný výsledok konania.

43. Účastníkom napokon dáva do pozornosti, že vydaním tohto rozhodnutia vzniká stav, kedy je (až do nového rozhodnutia prvoinštančného súdu o úprave pomerov rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode manželstva) naďalej účinná právoplatná úprava výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu manželstva (podľa § 36 ods.1 Zákona o rodine), upravená rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV, zo dňa 21.02.2018, č.k. 25P/80/2015-427, v spojení s rozsudkom Krajského súdu Bratislava, zo dňa 11.12.2018, č.k. 11CoP/292/2018-570.

44. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 2 ods. 1 C.m.p., § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).